

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0058/2014

9.12.2014

PRANEŠIMAS

dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą
(2014/2159(INI))

Peticijų komitetas

Pranešėjas: Jarosław Leszek Wałęsa

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	11
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	15

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą (2014/2159(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į metinį pranešimą apie Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 43 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 1994 m. kovo 9 d. Europos Parlamento sprendimą 94/262/EAPB, Euratomas, dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų¹,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento 2001 m. rugsėjį patvirtintą Europos gero administracinio elgesio kodeksą,
 - atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtus skaidrumo ir sąžiningumo principus vykdant lobistinę veiklą,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Europos ombudsmeno veiklos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 220 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią sakinius,
 - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A8-0058/2014),
- A. kadangi 2014 m. liepos 15 d. metinis pranešimas apie Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą oficialiai pateiktas Europos Parlamento Pirmininkui, o 2014 m. rugsėjo 24 d. ombudsmenė Emily O'Reilly savo pranešimą pristatė Peticijų komitetui Briuselyje;
- B. kadangi SESV 24 straipsnyje nustatytas principas, kad „[k]iekvienas Sąjungos pilietis gali kreiptis į ombudsmeną, kurio pareigybė įsteigta pagal 228 straipsnį“;
- C. kadangi SESV 228 straipsniu Europos ombudsmenas įgaliotas priimti skundus dėl netinkamo administravimo atvejų Sąjungos institucijų ar įstaigų veikloje, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kai šis vykdo teismines funkcijas;
- D. kadangi Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje pažymima, kad „kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, organai ir agentūros jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per tinkamą laiką“;
- E. kadangi Chartijos 43 straipsnyje pažymima, kad „kiekvienas Sąjungos pilietis ir kiekvienas fizinis asmuo, kuris gyvena bet kurioje valstybėje narėje, ar juridinis asmuo, kurio registruota buveinė yra valstybėje narėje, turi teisę kreiptis į Europos

¹ OL L 113, 1994 5 4, p. 15.

ombudsmeną su skundu dėl netinkamų Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų administravimo veiksmų, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vykdomas teismo funkcijas“;

- F. kadangi, remiantis šia apibrėžtimi, netinkamam administravimam priskiriami ne tik teisiškai privalomos taisyklės ar principo pažeidimo atvejai; kadangi gero administravimo principai apima ne tik teisę; kadangi, pasak pirmojo Europos ombudsmeno, su netinkamo administravimo atveju susiduriama tada, kai viešoji įstaiga nesilaiko jai privalomos taisyklės ar principo; kadangi dėl to Sąjungos institucijos ar įstaigos turi ne tik laikytis savo teisinių įsipareigojimų, bet ir skirti dėmesio aptarnavimo aspektui bei užtikrinti, kad su visuomenės atstovais būtų elgiamasi tinkamai ir kad jie galėtų visapusiškai pasinaudoti savo teisėmis;
- G. kadangi gero administravimo samprata turėtų būti išplėsta ir suvokiama kaip geresnio administravimo siekis – nenutrūkstamas nuolatinis tobulėjimo procesas;
- H. kadangi pagrindinis Europos ombudsmeno prioritetas – užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiamos piliečių teisės ir kad teisė į gerą administravimą atspindėtų aukščiausius standartus, kurių tikimasi iš Sąjungos institucijų ar įstaigų; kadangi Europos ombudsmenas atlieka lemiamą vaidmenį padedant ES institucijoms tapti atviresnėmis, veiksmingesnėmis ir draugiškesnėmis piliečiams, kad taip sustiprėtų piliečių pasitikėjimas Sąjunga;
- I. kadangi Europos Parlamentas per savo 2013 m. liepos 3 d. plenarinį posėdį Europos ombudsmene išrinko Emily O'Reilly ir 2013 m. rugsėjo 30 d. ji prisiekė;
- J. kadangi 2013 m. pagalbos į Ombudsmeną kreipėsi 23 245 piliečiai; kadangi 19 418 iš minėtųjų besikreipusių piliečių buvo suteiktos konsultacijos naudojantis Ombudsmeno svetainėje esančiu interaktyviu vadovu; kadangi gauti 1 407 prašymai suteikti informacijos; kadangi 2 420 prašymų užregistruoti kaip skundai (2012 m. užregistruoti 2 442 skundai); kadangi Ombudsmenas ėmėsi veiksmų dėl 2 354 skundų, gautų 2013 m.;
- K. kadangi svarbu, kad Ombudsmenas teiktų išsamesnę informaciją apie skundų formato tipus siekiant palyginti įvairiais metais gautus skundus, kurie buvo pateikti elektroniniu formatu – naudojantis interaktyvia Ombudsmeno svetaine – ir ne internetu;
- L. kadangi 2013 m. Ombudsmenas pradėjo nagrinėti 350 tyrimų (2012 m. – 465), iš kurių 341 pradėtas remiantis skundu, o 9 – savo iniciatyva;
- M. kadangi 2013 m. Ombudsmenas baigė nagrinėti 461 tyrimą (2012 m. – 390), iš kurių 441 buvo pagrįstas skundu, o 20 – pradėti savo iniciatyva; kadangi 340 (77,1 proc.) iš baigtų nagrinėti tyrimų buvo pagrįsti atskirų piliečių skundais, o 101 (22,9 proc.) – bendrovių, asociacijų ar kitų juridinių asmenų pateiktais skundais;
- N. kadangi 2013 m. baigti nagrinėti tyrimai buvo susiję su prašymais suteikti informaciją ir leisti susipažinti su dokumentais (25,6 proc.), Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmeniu (19,1 proc.), instituciniais ir politiniais klausimais (17,6 proc.), administravimu ir Tarnybos nuostatais (16,5 proc.), konkursais ir atrankos procedūromis

(14,8 proc.), sutarčių arba subsidijų skyrimu (9,5 proc.) ir sutarčių vykdymu (7,4 proc.);

- O. kadangi pagrindinės 2013 m. Ombudsmeno iniciatyva pradėtų tyrimų temos buvo skaidrumas ES institucijų viduje, etiniai klausimai, piliečių dalyvavimas ES sprendimų priėmimo procese, ES finansuojami projektai ir programos, pagrindinės teisės ir aptarnavimo kultūra;
- P. kadangi bendriausi klausimai skaidrumo srityje susiję su institucijų atsisakymu leisti susipažinti su dokumentais arba suteikti informacijos, su rengiamais uždariais posėdžiais ir nepakankamai atviru ES ekspertų grupių skyrimu; kadangi galimybė visuomenei susipažinti su informacija – viena iš teisių, užtikrinamų pagal ES pagrindinių teisių chartiją;
- Q. kadangi Ombudsmenas glaudžiai bendradarbiauja su įvairiais tinklais, iš kurių žinomiausias Europos ombudsmenų tinklas apima 94 biurus 35-iose Europos šalyse; kadangi skundai, nepatenkantys į Ombudsmeno įgaliojimų sritį, perduodami šio tinklo nariui, turinčiam geriausias galimybes išnagrinėti konkretų atvejį; kadangi 52,5 proc. gautų skundų buvo perduoti kitiems tinklo nariams;
- R. kadangi Parlamento Peticijų komitetas yra tikrasis Europos ombudsmenų tinklo narys; kadangi 2013 m. Ombudsmenas šiam komitetui perdavė 51 bylą; kadangi 178 bylos buvo perduotos Komisijai, o 503 – kitoms institucijoms ir įstaigoms;
- S. kadangi Ombudsmenas bendradarbiauja ir su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pvz., su JT; kadangi Ombudsmenas, Parlamentas, Komisija, Pagrindinių teisių agentūra (FRA) ir Europos neįgalųjų forumas kartu yra ES veiklos, vykdomos pagal Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvenciją, pagrindas; kadangi jų uždavinys – proteguoti, skatinti ir stebėti konvencijos įgyvendinimą ES institucijų lygmeniu;
- T. kadangi 2013 m. metiniame pranešime nepateikti konkretūs procentiniai duomenys apie skundus, kurie pateko arba nepateko į Ombudsmeno įgaliojimų sritį; kadangi nepaprastai svarbu, jog ateityje visuose metiniuose pranešimuose būtų pateikiami konkretūs rodikliai, kad būtų galima palyginti skirtingų metų duomenis ir be vargo išvelgti kryptis ir tendencijas, susijusias su skundų (ne)priimtumu; kadangi, remiantis pranešimu, 68 iš 100 gautų tipišku skundų nepatenka į Ombudsmeno įgaliojimų sritį ir yra perduodami nacionaliniam ar regioniniam ombudsmeniui, Parlamento Peticijų komitetui arba kitoms skundus nagrinėjančioms įstaigoms, pvz., Europos Komisijai, tinklui SOLVIT, visuomeninei tarnybai „Jūsų Europos patarėjas“ arba Europos vartotojų centrams; kadangi, siekiant užtikrinti, kad piliečių klausimai būtų nagrinėjami nešališkai, sąžiningai ir per priimtina laiką, būtina taikyti tolesnių veiksmų vykdymo procedūrą ir informaciją apie skundus perduoti kitoms institucijoms ar įstaigoms;
- U. kadangi tik 32 iš 100 gautų tipišku skundų patenka į Ombudsmeno įgaliojimų sritį; kadangi dėl 17 iš šių skundų tyrimas nepradedamas (9 paskelbiami nepriimtinais, 8 paskelbiami priimtinais, tačiau nerandama pakankamo pagrindo tyrimui dėl jų pradėti); kadangi tyrimas pradedamas 15 iš 100 gautų tipišku skundų atvejais; kadangi 4 iš jų išnagrinėjami tyrimo metu, ištyrus 4 skundus netinkamo administravimo atvejis nenustatomas, 1 skundo tyrimo išvados leidžia konstatuoti netinkamo administravimo atvejį, o 6 skundų atvejais pagrindo atlikti tolesnį tyrimą nėra;

- V. kadangi 80 proc. visų tyrimų (40 bylų), kuriuos išnagrinėjus buvo konstatuotas netinkamas administravimas, buvo baigti pateikiant kritines pastabas atitinkamai institucijai, o 18 proc. tyrimų (9 bylos) baigti nagrinėti pateikiant rekomendacijų projektus, kuriems institucijos visiškai arba iš dalies pritarė; kadangi išnagrinėjęs vieną bylą (2 proc.) Ombudsmenas parengė specialųjį Europos ombudsmeno pranešimą dėl savo iniciatyva atlikto tyrimo Nr. OI/5/2012/BEH-MHZ, susijusio su agentūra FRONTEX; kadangi Ombudsmenas vidutiniškai pateikia vieną specialųjį pranešimą per metus;
- W. kadangi specialusis pranešimas yra paskutinė išeitis, kuria Europos ombudsmenas pasinaudoja nagrinėdamas netinkamo administravimo Sąjungos institucijose ar įstaigose atvejus; kadangi Ombudsmenas turėtų toliau gilintis į savo politinius įgaliojimus ir kurti priemones, kuriomis galėtų pasinaudoti;
- X. kadangi 2012 m. buvo atsižvelgta į 80 proc. Ombudsmeno pasiūlymų; kadangi Komisija, dėl kurios atliekama daugiausia Ombudsmeno tyrimų, atsižvelgė į 84 proc. Ombudsmeno pasiūlymų; kadangi kasmet Ombudsmenas paskelbia išsamią ataskaitą apie tai, kaip ES institucijos reagavo į Ombudsmeno pasiūlymus dėl ES administravimo pagerinimo; kadangi 20 proc. siekiantis Ombudsmeno pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta, rodiklis pavojingas, nes dėl to gali būti dar labiau pakirstas piliečių pasitikėjimas ES institucijų veiksmingumu;
- Y. kadangi Europos Komisija yra ta institucija, dėl kurios Ombudsmenas gauna daugiausia skundų; kadangi vienas iš 2013 m. baigtų nagrinėti tyrimų buvo susijęs su dokumentais dėl išimties Jungtinei Karalystei, taikomos ES pagrindinių teisių chartijos kontekste;
- Z. kadangi 2013 m. vidutinė bylų, kurias baigė nagrinėti Ombudsmenas, tyrimų trukmė buvo 13 mėnesių; kadangi 22 proc. bylų buvo baigtos nagrinėti per 3 mėnesius, 37 proc. bylų nagrinėjimas truko 3–12 mėnesių, 14 proc. – 12–18 mėnesių, o 27 proc. – daugiau nei 18 mėnesių;
- AA. kadangi Ombudsmeno biudžetas 2013 m. siekė 9 731 371 EUR ir kadangi Ombudsmeno etatų plane numatyti 67 postai; kadangi, norint užtikrinti Ombudsmeno tarnybų veiksmingumą ir greitai atsakyti į piliečių skundus, nepaprastai svarbu išsaugoti pakankamus biudžeto ir žmogiškuosius išteklius;
- AB. kadangi Emily O'Reilly – pirma moteris, išrinkta į Europos ombudsmeno pareigas;
1. patvirtina Europos ombudsmenės pateiktą metinį pranešimą apie 2013 m. veiklą; sveikina Emily O'Reilly, parengusią savo pirmąjį metinį pranešimą einant ombudsmeno pareigas, ir teigiamai vertina jos požiūrį – palaikyti pozityvius darbo santykius ir bendradarbiauti su Parlamentu, ypač su jo Peticijų komitetu; pripažįsta, kad 2013-ieji buvo pereinamieji metai, kad didelė metinio pranešimo dalis susijusi su tarnybą baigusio Europos ombudsmeno prof. Nikiforo Diamandouro darbu ir kad jame atiduodama pagarba jo indėliui;
 2. įsipareigoja atnaujinti nusistovėjusią Parlamento tvarką, pagal kurią ką tik išrinktas ombudsmenas nedelsiant pakviečiamas į plenarinį posėdį;

3. visapusiškai pritaria naujosios ombudsmenės apibrėžtam pagrindiniam tikslui – padėti stiprinti atskaitomybę ir skaidrumo struktūras ir institucijas Europos lygmeniu, siekiant skatinti gerą administravimą kiekvieno ES piliečio ir gyventojų labui, taip pat gerinti demokratijos Sąjungoje kokybę; pakartoja, kad Europos ombudsmenas atlieka lemiamą vaidmenį sprendžiant susirūpinimą piliečiams keliamus klausimus ir padedant užpildyti dideles spragas, žiojinčias tarp jų ir ES institucijų;
4. pabrėžia socialinės žiniasklaidos, kaip komunikacijos priemonės, svarbą ir ragina Ombudsmeno tarnybą labiau naudotis šiomis priemonėmis siekiant labiau informuoti visuomenę apie Ombudsmeno veiklą ir propaguoti ES piliečių teises; visgi mano, kad tolesnis Ombudsmeno paslaugų skaitmeninimas neturėtų būti piliečių, neturinčių galimybių ar nemokančių naudotis internetu, atskirties priežastis; ragina ombudsmenę ypatingą dėmesį skirti tokių piliečių reikmėms, kad visiems ES piliečiams būtų užtikrintos vienodos galimybės kreiptis ir kad taip jie galėtų visapusiškai naudotis Ombudsmeno paslaugomis;
5. pažymi, kad 2013 m. ombudsmeno metinis pranešimas buvo pertvarkytas ir kad be tradicinės popierinės versijos dabar galima gauti ir parsiunčiamą interaktyvią versiją e. knygos formatu; taip pat pažymi, kad pranešimas padalytas į dvi dalis: vieną dalį sudaro lengvai perskaitomas tekstas su nuorodomis, kuriame pateikti svarbiausi faktai ir rodikliai, susiję su Ombudsmeno darbu 2013 m., o kitą – nuodugni svarbiausių 2013 m. ombudsmeno nagrinėtų bylų ataskaita¹;
6. puikiai vertina šį naują ombudsmenės požiūrį, kuriuo ji nusprendė vadovautis, kad įgyvendintų savo troškimą padaryti savo instituciją kuo prieinamesnę ir patrauklesnę vartotojams; ragina suinteresuotąsias šalis susipažinti su nuodugnaus tyrimo skirsniu „Praktinis gero administravimo įgyvendinimas. Europos ombudsmeno sprendimai 2013 m.“ ir atsižvelgti į ombudsmenės svarstymus ir rekomendacijas;
7. pažymi, kad 2013 m. valstybė narė, pateikusi daugiausia skundų, buvo Ispanija (416), po jos rikiuojasi Vokietija (269), Lenkija (248) ir Belgija (153); pažymi, kad, kalbant apie vienai valstybei narei tenkančių tyrimų skaičių, pirmauja Belgija (53), po jos eina Vokietija (40), Italija (39) ir Ispanija (34);
8. pažymi, kad daugiausia Ombudsmeno baigtų nagrinėti tyrimų ir vėl buvo susiję su skaidrumo klausimais (64,3proc.) ir, palyginti su 2012 m., jų padaugėjo (2012 m. jų dalis sudarė 52,7 proc.); pažymi, kad kitos pagrindinės skundų temos buvo etiniai klausimai, piliečių dalyvavimas ES sprendimų priėmimo procese, ES finansuojami projektai, pagrindinės teisės ir aptarnavimo kultūra;
9. mano, kad skaidrumas, atvirumas, galimybė gauti informacijos, pagarba piliečių teisėms ir aukšti etikos standartai nepaprastai svarbūs norint ugdyti ir išsaugoti piliečių ir gyventojų pasitikėjimą Europos Sąjungos viešąja tarnyba; pabrėžia, kad šiuo metu sudėtingomis ekonominėmis sąlygomis piliečių / gyventojų ir institucijų tarpusavio pasitikėjimas yra pirmosios svarbos dalykas; pritaria ombudsmenei, kad skaidrumas yra demokratijos pažangos kertinis akmuo, nes taip galima stebėti valdžios institucijų veiklą, vertinti jos rezultatus ir reikalauti jų atskaitomybės; taip pat sutinka, kad

¹ <http://www.ombudsman.europa.eu/lt/activities/annualreports.faces>.

atvirumas ir galimybė visuomenei gauti informacijos yra esminė institucinės stabdžių ir atsvarų sistemos dalis; pripažįsta piliečių teisę į privatumą ir į jų asmens duomenų apsaugą;

10. pažymi, kad rekomendacijos ir kritinės pastabos nėra teisiškai įpareigojančios, tačiau nežiūrint į tai pabrėžia, kad ES institucijos gali jomis pasinaudoti kaip galimybe išspręsti problemą, kai ko pasimokyti ateičiai ir vengti panašių netinkamo administravimo atvejų pasikartojimo; ragina visas Sąjungos institucijas ir įstaigas visapusiškai bendradarbiauti su Ombudsmenu ir užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi jo rekomendacijų, taip pat visapusiškai atsižvelgti į kritines pastabas; primena, kad Pagrindinių teisių chartijoje (41 straipsnyje) teisė į gerą administravimą vadinama pagrindine Europos Sąjungos piliečių teise;
11. pažymi, kad dauguma Ombudsmeno pastaraisiais metais tirtų atvejų (64,3 proc.) susiję su Europos Komisija; pripažįsta, kad Komisija yra ta institucija, kurios sprendimai gali daryti didžiausią tiesioginį poveikį piliečiams, pilietinės visuomenės organizacijoms ir verslui; taigi supranta, kad Komisija yra pagrindinis viešos kontrolės objektas; visgi su susirūpinimu pažymi, kad, palyginti su 2012 m., skundų dėl Komisijos dalis padidėjo (2012 m. ji siekė 52,7 proc.); ragina ombudsmenę išnagrinėti šio reiškinio priežastis siekiant padėti Komisijai gerinti administracinę veiklą ir taip užtikrinti didesnę pasitikėjimą ES institucijomis apskritai; ragina naująją Komisiją imtis skubių veiksmų savo veiklos rezultatams pagerinti siekiant sumažinti prieš ją nukreiptų skundų skaičių;
12. su susirūpinimu pažymi, kad skundų dėl ES agentūrų procentinė dalis beveik padvigubėjo – nuo 12,5 proc. 2012 m. iki 24 proc. 2013 m.; siūlo ombudsmenei pateikti informaciją apie tai, ar šį padidėjimą lėmė tai, kad visuomenė daugiau žino apie skundų teikimo procedūras, ar kiti veiksniai, pvz., tai, kad ES agentūros nesilaikė rekomendacijų, kurias Ombudsmenas buvo pateikęs ankstesniais metais; ragina ombudsmenę stebėti pokyčius agentūrose ir tinkamu metu apie tai pranešti; pritaria ombudsmenės planams kreiptis į įvairias agentūras siekiant atkreipti ypatingą dėmesį į gero administravimo, gero skundų nagrinėjimo ir aptarnavimo kultūros svarbą;
13. su malonumu pažymi, kad skundų dėl Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) procentinė dalis 2013 m. sumažėjo daugiau nei perpus – nuo 16,8 proc. 2012 m. iki 7,1 proc. 2013 m.; lygiai taip pat džiaugiasi, kad skundų dėl Europos Parlamento procentinė dalis sumažėjo nuo 5,2 proc. 2012 m. iki 4,3 proc. 2013 m.; vertina Ombudsmeno ir EPSO pastangas mažinti skundų dėl šios agentūros skaičių;
14. pažymi, kad 2013 m. Ombudsmenas paskelbė naują Europos gero administracinio elgesio kodekso versiją; ragina visas institucijas visapusiškai laikytis šio kodekso ir jį įgyvendinti; ragina naująją Komisiją priimti bendras privalomas administravimo procedūrų taisykles ir principus, kuriais vadovautųsi ES administracija, t. y. šiuo tikslu pateikti reglamento projektą; primena, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje teigiama, kad „[k]iekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką“;
15. ragina visas ES institucijas ir įstaigas gerinti savo veiklą prisiimant didesnius įsipareigojimus užtikrinti gerą administravimą ir laikytis piliečių aptarnavimo kultūros

principų; ragina jas padėti ombudsmenei sparčiai reaguojant į jos užklausas ir artimiau su ja bendradarbiauti siekiant sutrumpinti skundų nagrinėjimo proceso trukmę; remia ombudsmenės pastangas dar labiau paspartinti nagrinėjimo procesą ir sutrumpinti atsako laiką, reikalingą skundai išnagrinėti, siekiant, kad tai būtų naudinga savo teisėmis laiku ir tinkamai besinaudojantiems piliečiams;

16. pažymi, kad bendras Ombudsmeno rekomendacijų laikymosi rodiklis 2012 m. siekė 80 proc. ir yra kiek mažesnis nei 2011 m. (82 proc.); remia ombudsmenės siekį pagerinti jų laikymosi rodiklį; ypač ragina Komisiją dėti visas pastangas siekiant labiau laikytis Ombudsmeno rekomendacijų; reiškia susirūpinimą dėl 20 proc. atvejų, kai rekomendacijų nebuvo laikomasi, ir ragina Sąjungos institucijas ir įstaigas per tinkamą laiką atsakyti ir sureaguoti į kritines Ombudsmeno pastabas, taip pat įdėti visas reikiamas pastangas, kad būtų pagerintos tolesnių priemonių įgyvendinimo procedūros nedelsiant atsižvelgiant Ombudsmeno rekomendacijas ir kritines pastabas; nekantriai laukia konkrečios informacijos apie rekomendacijų laikymąsi 2013 m., kuri bus pateikta būsiamajame ombudsmenės metiniame pranešime;
17. pažymi, kad 10,8 proc. iš 2013 m. baigtų nagrinėti užklausų atveju Ombudsmenas konstatavo netinkamą administravimą, o 80 proc. šių bylų atvejų – pateikė kritines pastabas atitinkamai institucijai; pažymi, kad 18 proc. netinkamo administravimo atvejų institucijos visapusiškai arba iš dalies pritarė Ombudsmeno rekomendacijų projektui;
18. pažymi, jog Ombudsmenas Parlamentui pateikė vieną specialųjį pranešimą, kurio tema – mechanizmo skundams dėl pagrindinių teisių pažeidimų, susijusių su agentūros FRONTEX darbu, nagrinėti nebuvimas šioje agentūroje; yra įsitikinęs, kad Peticijų komitetas, bendradarbiaudamas su Piliečių teisių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu, pateiks pranešimą dėl šio specialiojo pranešimo;
19. ragina ombudsmenę gilinti ryšius ir bendradarbiavimą su įvairiais tinklais, ypač su Europos ombudsmenų tinklu ir organizacijomis, sudarančiomis veiklos, vykdomos pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, pagrindą; primena savo raginimą, pateiktą 2012 m. Peticijų komiteto metiniame pranešime, kuriuo remiantis Parlamentas turėtų sukurti valstybėse narėse veikiančių peticijų komitetų tinklą – jis galėtų papildyti Europos ombudsmenų tinklą;
20. primena, kad Peticijų komitetas yra tikrasis abiejų minėtųjų tinklų narys; pažymi, kad 2013 m. Ombudsmenas šiam komitetui perdavė 51 skundą;
21. atkreipia dėmesį į naują ombudsmenės strategiją „2019 m. link“, apimančią tris pagrindinius ramsčius, kurie apibūdinami žodžiais „poveikis“, „svarba“ ir „matomumas“; supranta, kad ombudsmenė ketina siekti didesnio poveikio strategiškai analizuodama sisteminės problemas, kad ji norėtų stiprinti savo vaidmenį dalyvaudama esminėse ES diskusijose ir kad ji ketina užtikrinti didesnę savo matomumą aktyviau bendraudama su suinteresuotosiomis šalimis ir atkreipdama dėmesį į svarbias bylas;
22. ragina ombudsmenę toliau stengtis tobulinti komunikacijos būdus ir pasikliauti darbu, atliktu 2013-ųjų – Europos piliečių metų – laikotarpiu, taip pat gerinti Europos Sąjungos piliečių informavimą, kad jie tinkamai išmanytų Ombudsmeno teikiamas paslaugas ir atsakomybės sritį;

23. dar kartą atkreipia dėmesį į Europos piliečių iniciatyvos, kaip naujos priemonės leisti piliečiams tiesiogiai dalyvauti sprendimų priėmimo procese rengiant ES teisės aktus, svarbą;
24. teigiamai vertina keletą svarbių Ombudsmeno pradėtų tyrimų, pvz., tyrimus dėl skaidrumo per Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės derybas, dėl informatorių ES institucijose, dėl Komisijos ekspertų grupių skaidrumo, dėl „sukamųjų durų“ reiškinio atvejų, dėl pagrindinių teisių užtikrinimo įgyvendinant sanglaudos politiką ir dėl Europos piliečių iniciatyvos; nekantriai laukia šių tyrimų išvadų;
25. teigiamai vertina Europos Sąjungos Tarybos sprendimą paskelbti ES derybinius nurodymus, kuriais vadovaujamas per šiuo metu vykstančias ES ir JAV derybas dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės; taip pat teigiamai vertina Komisijos sprendimą paskelbti daugiau ES derybinių tekstų ir leisti plačiau susipažinti su kitais deryboms dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės aktualiais dokumentais; mano, kad vykdoma atidi derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės skaidrumo stebėseną sustiprino Ombudsmeno, kaip ES skaidrumo garanto, vaidmenį; pritaria ombudsmenės raginimui vadovautis skaidrios politikos principais ir vykdyti informavimo kampaniją Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės klausimais, kurią turėtų parengti ES institucijos; įsipareigoja sekti konsultacijų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės skaidrumo rezultatus, *inter alia*, svarstant šiuo klausimu gautas peticijas, pirmiausia turint galvoje potencialų derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės ir kitų prekybos derybų poveikį ES piliečiams;
26. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir Peticijų komiteto pranešimą Tarybai, Komisijai ir Europos ombudsmenei, taip pat valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei jų ombudsmenams arba panašioms kompetentingoms tarnyboms.

AIŠKINAMOJI DALIS

2013 m. liepos 3 d. Europos Parlamentas išrinko Emily O'Reilly Europos ombudsmene. 2013 m. rugsėjo 30 d. ji prisiekė Europos Sąjungos Teisingumo Teisme. Taigi metinis pranešimas apie ombudsmenės 2013 m. veiklą apima tik dalį Ombudsmeno institucijos darbo, kuris buvo atliktas jai vadovaujant. Dėl šios priežasties didelė pranešimo dalis skirta jos pirmtako Nikiforo Diamandouro darbui. 2014 m. rugsėjo 15 d. ombudsmenė savo metinį pranešimą pristatė Europos Parlamento Pirmininkui, o 2014 m. rugsėjo 24 d. – Peticijų komitetui.

Metinis pranešimas buvo pertvarkytas siekiant atsižvelgti į Emily O'Reilly norą padaryti Ombudsmeno instituciją kuo prieinamesnę ir patrauklesnę vartotojams. Pranešimas padalytas į dvi dalis. Vienas dalis – tai popierinis arba parsiųnčiamas dokumentas (taip pat ir e. knygos formatu EBUK), kuriame pateikiami svarbiausi Ombudsmeno 2013 m. veiklos faktai ir rodikliai. Kitoje dalyje pateikta išsami svarbiausių bylų, kurias Ombudsmenas nagrinėjo 2013 m., analizė. Ji vadinasi „Praktinis gero administravimo įgyvendinimas. Europos ombudsmeno sprendimai 2013 m.“¹. Deja, šis dokumentas prieinamas tik anglų kalba ir tai susiaurina jo skaitytojų ratą.

Ombudsmenas užregistravo, kad 2013 m. buvo susisiekti su 23 245 piliečiais, kurie kreipėsi dėl jo paslaugų naudodamiesi Ombudsmeno portalu. Daugumai jų (19 418) padėta konsultuojant internetu – naudojantis Ombudsmeno interneto svetainės interaktyviuoju vadovu. Likusią dalį sudarė arba prašymai suteikti informaciją (1 407), į kuriuos atsakė Ombudsmeno tarnybos, arba skundai (2 420) – jie buvo užregistruoti.

2013 m. metiniame pranešime nepateikta informacija apie konkrečią procentinę į Ombudsmeno įgaliojimų sritį patekusių ir nepatekusių skundų dalį. Neskaitant tipiško 100 skundų ciklo aprašymo nepaprastai svarbu, jog į visus metinius pranešimus būtų įtraukti konkretūs duomenys, kad būtų galima palyginti skirtingų metų duomenis ir lengvai išžvelgti kryptis ir tendencijas, susijusias su skundų (ne)priimtumu.

341 tyrimą Ombudsmenas pradėjo remdamasis skundais, 9 – savo iniciatyva. Jis baigė nagrinėti 441 skundu pagrįstą tyrimą ir 20 savo iniciatyva pradėtų tyrimų. Daugiausia skundų pateikė atskiri piliečiai (340), taip pat bendrovės, asociacijos ir kiti juridiniai asmenys (101).

Kalbant apie skundų „tautinę kilmę“, sąrašė pirmauja Ispanija (416), po jos rikiuojasi Vokietija (269), Lenkija (248) ir Belgija (153). Didelis konkrečioje valstybėje narėje pateikiamų skundų skaičius nebūtinai proporcingai atitinka pradėdamų nagrinėti skundų skaičių. Pvz., 2013 m. duomenimis, Belgijos piliečiams / gyventojams pateikus 153 skundus, pradėti 53 tyrimai, tačiau, nors Ispanijos piliečiai / gyventojai pateikė 416 skundų, pradėti tik 34 tyrimai.

Iš 350 Ombudsmeno pradėtų tyrimų 225 (64,3 proc.) buvo susiję su Europos Komisija, 84 (24 proc.) – su ES agentūromis, 28 (8 proc.) – su kitomis įstaigomis, 25 (7,1 proc.) – su Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO), 15 (4,3 proc.) – su Europos Parlamentu, 14

¹ Šiuos leidinius galima rasti Ombudsmeno interneto svetainėje www.ombudsman.europa.eu.

(4 proc.) – su Europos išorės veiksnių tarnyba ir 10 (2,9 proc.) – su Europos investicijų banku. Kadangi Europos Komisija yra pagrindinė ES institucija, kurios sprendimai tiesiogiai veikia piliečius, logiška, kad ji yra pagrindinis piliečių skundų objektas.

Didžiausias pokytis šiame sąrašė, palyginti su 2012 m., yra tai, kad EPSO, kuri pagal skundų skaičių 2012 m. buvo antra sąrašė, šiuo metu yra ketvirtoje vietoje. Su šia tarnyba susijusių skundų skaičius sumažėjo nuo 78 (16,8 proc.) 2012 m. iki 25 (7,1 proc.) 2013 m.

Kalbant apie Ombudsmeno baigtų nagrinėti užklausų dalyką, daugiausia jų buvo susijusios su prašymais suteikti informaciją ir leisti susipažinti su dokumentais (118), su Komisija kaip Sutarčių sergėtoja (88), su instituciniais ir politiniais klausimais (81), su administracine veikla ir ES pareigūnų tarnybos nuostatais (76), su konkursais ir atrankos procedūromis (68), sutarčių ar subsidijų skyrimu (44) ir sutarčių vykdymu (34).

2013 m. Ombudsmenas ėmėsi veiksnių dėl 2 354 gautų skundų. 1 359 atvejais jo tarnybos suteikė konsultaciją arba bylą perdavė (pvz., Europos ombudsmenų tinklo nariui arba EP Peticijų komitetui), 654 atvejais skundo pateikėjas buvo informuotas, kad galimybės teikti tolesnes konsultacijas nėra, 341 atveju buvo pradėtas tyrimas.

Pagrindinės 2013 m. nagrinėtos temos buvo skaidrumas (pvz., galimybė susipažinti su dokumentais), etiniai klausimai (pvz., „sukamųjų durų“ reiškinys ir interesų konfliktai), piliečių dalyvavimas ES sprendimų priėmimo procese (pvz., Europos piliečių iniciatyva), ES finansuojami projektai ir programos (pvz., vėluojantys mokėjimai ir problemos dėl kvietimų dalyvauti konkurse), pagrindinės teisės (pvz., informatoriaus byla Pagrindinių teisių agentūroje) ir aptarnavimo kultūra (pvz., neproporcingai didelis vėlavimas ar institucijų neveiklumas)¹.

Pagal Sutartis institucijos įpareigotos dirbti kuo atviriau, kad būtų skatinamas geras valdymas ir užtikrintas pilietinės visuomenės dalyvavimas. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 15 straipsnio 3 dalyje ir Pagrindinių teisių chartijos 42 straipsnyje nustatyta teisė susipažinti su institucijų dokumentais. Šiuo metu ši teisė įgyvendinama pagal Reglamentą Nr. 1049/2001.

118 tyrimų (25,6 proc.), kuriuos Ombudsmenas baigė nagrinėti 2013 m., atvejais klausimą, dėl kurio skųstasi, išsprendė atitinkama institucija arba buvo rastas draugiškas sprendimas. 202 atvejais (43,8 proc.) pagrindo tęsti tyrimą nerasta. 120 atvejų (26 proc.) netinkamo administravimo nenustatyta, o 50 atvejų (10,8 proc.) konstatuotas netinkamas administravimas. 19 atvejų (4,1 proc.) imtasi kitų priemonių².

Remiantis Ombudsmeno suformuluota netinkamo administravimo apibrėžtimi, kuriai pritarė Europos Parlamentas ir Europos Komisija, netinkamas administravimas yra viešosios įstaigos nesugebėjimas veikti laikantis taisyklės ar principo, kurių ji privalo laikytis. Institucijų atveju tai apima teisinės valstybės ir gero administravimo principų laikymąsi bei pagrindinių teisių

¹ Išsami pagrindinių 2013 m. bylų analizė pateikta leidinyje „*Praktinis gero administravimo įgyvendinimas. 2013 m. Europos ombudsmeno sprendimai*“, kurį galima rasti Europos ombudsmeno svetainėje www.ombudsman.europa.eu.

² Pastaba. Kai kuriais atvejais Ombudsmenas skundą baigė nagrinėti remdamasis dviem ar daugiau pagrindų. Todėl bendra procentinė dalis viršija 100 proc.

užtikrinimą.

Kai įmanoma, Ombudsmenas stengiasi užtikrinti pozityvų rezultatą ieškodamas draugiško sprendimo, kuris būtų priimtinas ir skundo pateikėjui, ir atitinkamai institucijai. Tačiau, jei draugiško sprendimo rasti neįmanoma, jis baigia nagrinėti bylą pateikdamas kritinę pastabą arba parengia rekomendacijos projektą.

Kritinė pastaba teikiama tada, kai institucija nebepajėgia užkirsti kelio netinkamo administravimo atvejui, kai netinkamas administravimas neturi visuotinio poveikio arba kai tolesnių Ombudsmeno priemonių taikymas nebūtinai. Ombudsmenas kritinę pastabą gali pareikšti ir tada, kai mano, kad rekomendacijos projektas nebūtų veiksmingas, arba kai susijusi institucija nesutinka su rekomendacijos projektu, tačiau netinkamo administravimo atvejis nėra pagrindas specialiajam pranešimui Parlamentui teikti. Vis dėlto kritine pastaba skundo pateikėjui patvirtinama, kad jo skundas pagrįstas, o susijusiai institucijai aiškiai parodoma, kokie jos veiksmai buvo neteisingi, siekiant, kad jų būtų išvengta ateityje.

Papildoma pastaba yra priemonė, kuria Ombudsmenas naudojami nagrinėdamas bylą, kuri, jo nuomone, suteikia galimybę pagerinti administravimo kokybę. Teikdamas papildomas pastabas Ombudsmenas siekia ne kritiškai vertinti susijusią instituciją, o pasiūlyti gaires ir patarti, kaip institucija galėtų pagerinti savo aptarnavimo kokybę.

Rekomendacijos projektas parengiamas tais atvejais, kai susijusi institucija gali užkirsti kelią netinkamo administravimo atvejui arba kai netinkamo administravimo atvejai yra rimti arba daro visuotinį poveikį. Remiantis Sutartimi, susijusi institucija, gavusi rekomendacijos projektą, privalo per tris mėnesius atsiųsti Ombudsmenui išsamią nuomonę.

Jei ES institucija ar įstaiga nepateikia reikiamo atsako į rekomendacijos projektą, Ombudsmenas gali parengti ir Europos Parlamentui išsiųsti specialųjį pranešimą. Specialusis pranešimas yra kraštutinė Ombudsmeno priemonė ir paskutinis žingsnis, kurį Ombudsmenas žengia nagrinėdamas skundo atvejį. Tuomet jau Parlamentas sprendžia, kokių tolesnių veiksmų būtina imtis, pvz., ar reikia parengti rezoliuciją. Specialieji pranešimai teikiami Peticijų komitetui, kuris atsakingas už ryšius su Ombudsmenu.

2013 m. Ombudsmenas kritines pastabas institucijoms pateikė 40 atvejų. 9 atvejais (18 proc.) buvo pateiktas rekomendacijos projektas, su kuriuo institucijos visiškai arba iš dalies sutiko. Vienu atveju Ombudsmenas parengė specialųjį pranešimą¹.

Europos ombudsmenas glaudžiai bendradarbiauja su kolegomis valstybėse narėse. Šis bendradarbiavimas vyksta pasitelkiant Europos ombudsmenų tinklą, apimančią 94 biurus 35-iose Europos šalyse. Jam priklauso nacionaliniai ir regioniniai ombudsmenai, peticijų komitetai ir panašūs Europos Sąjungos valstybių narių, narystės ES siekiančių šalių kandidačių ir kitų Europos ekonominės erdvės ir (arba) Šengeno erdvės šalių organai. Peticijų komitetas yra šio tinklo narys.

¹ *Europos ombudsmeno specialusis pranešimas dėl savo iniciatyva atlikto tyrimo Nr. OI/5/2012/BEH-MHZ, susijusio su agentūra FRONTEX, kurį galima rasti Europos ombudsmeno svetainėje adresu www.ombudsman.europa.eu.*

Kas antrus metus tinklas rengia seminarus nacionaliniams ir regioniniams ombudsmenams. Europos ombudsmenas ir Airijos ombudsmenė (dabartinė Europos ombudsmenė) kartu rengė 9-tąjį nacionalinį ombudsmenų tinklo seminarą. Seminaras vyko 2013 m. rugsėjo 15–17 d. Dubline.

JT neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalyje numatyta sukurti ES sistemą, kuriai priklausančios tarnybos būtų atsakingos už konvencijos įgyvendinimo protegavimą, skatinimą ir stebėseną. Europos ombudsmenas, Parlamento Peticijų, taip pat Užimtumo ir socialinių reikalų komitetai, Pagrindinių teisių agentūra, Europos Komisija ir Europos neįgaliųjų forumas – visos šios tarnybos yra minėtosios sistemos narės.

Europos ombudsmeno uždavinys yra saugoti neįgaliųjų teises ir užtikrinti, kad ES administracija suvoktų savo atsakomybę, susijusią su šių teisių užtikrinimu. Asmenys, manantys, kad ES institucija nesilaikė JT neįgaliųjų teisių konvencijos, turi teisę kreiptis į Ombudsmeną ir apginti savo teises. 2014 m. pradžioje prie Ombudsmeno komandos prisijungė deleguotasis nacionalinis ekspertas, padėsiantis parengti darbo programą negalios klausimais ir rasti geresnius būdus užmegzti ryšį su piliečiais ir ES institucijų darbuotojais, siekiant juos informuoti apie JT neįgaliųjų teisių konvencijoje nustatytas jų teises ir pareigas.

Ombudsmenas taip pat reguliariai susitinka su EP nariais ir ES institucijų pareigūnais, kad aptartų, kaip būtų galima užtikrinti didesnę administracinės veiklos kokybę, atkreiptų dėmesį į tinkamo skundų nagrinėjimo svarbą ir užtikrintų tinkamą tolesnių su Ombudsmeno rekomendacijomis ir pranešimais susijusių priemonių taikymą. Siekdamas skatinti ES administracinių paslaugų kultūrą, 2013 m. Ombudsmenas paskelbė naują Europos gero administracinio elgesio kodekso versiją.

Ombudsmeno biudžetui numatytas atskiras ES biudžeto skyrius. Ombudsmeno biudžetas 2013 m. sudarė 9 731 371 EUR, o Ombudsmeno etatų plane yra 67 postai.

Pristatydama savo metinį pranešimą Peticijų komitete, ombudsmenė pristatė savo naująją strategiją „2019 m. link“. Strategija grindžiama trimis pagrindinėmis koncepcijomis – poveikio, svarbos ir matomumo. Remdamasi šiomis koncepcijomis, ombudsmenė siekia vykdyti labiau strateginius sisteminių problemų tyrimus (poveikis), stiprinti Ombudsmeno vaidmenį dalyvaujant svarbiausiose ES diskusijose (svarba) ir didinti savo institucijos matomumą aktyviau bendraujant su suinteresuotosiomis šalimis, išsamiau informuojant apie svarbias bylas ir atkreipiant į jas visuomenės dėmesį (matomumas). Siekiant didesnio skaidrumo, patartina pradėti tyrimus visuomenei ypač svarbiais klausimais. Todėl atidi derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės stebėseną sustiprintų Ombudsmeno, kaip ES skaidrumo garanto, vaidmenį.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	2.12.2014
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 23 -: 0 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Daniel Hannan, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Edouard Martin, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Sofia Sakorafa, Yana Toom, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Demetris Papadakis, Ángela Vallina, Rainer Wieland
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Klaus Buchner, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska